

KIRAÇ ANAOKULU

İHMAL VE İSTİSMAR FARKINDALIĞI ÖĞRETMEN BÜLTENİ

İHMAL

Çocuk ihmali genelde ailenin, ilgili kurumların ya da devletin çocuğa karşı en temel sorumluluklarını yerine getirmemesi şeklinde tanımlanabilir. Çocuğun bakım ve beslenme gereksinimlerinin yeterince karşılanmaması gerekli tıbbi müdahalelerin yapılmaması, anne baba olarak çocuğa karşı danışmanlık görevinin yeterince yerine getirilmemesi ve çocuğun tek başına bırakılması ihmal davranışına örnek olarak verilebilir.

ÇOCUKLARI İHMAL VE İSTİSMAR EDEN EBEVEYN ÖZELLİKLERİ

Çocuk istismarı ve ihmaliinde anne-babanın çocuk bakımı ve yetiştirme konusunda yeterince bilgi sahibi olmamaları ve bu sorumluluğu yerine getiremeyecek kadar genç olmaları üzerinde durulmaktadır. Ayrıca eğitim düzeyi düşük anne-babaların çocuklarını daha fazla istismar ve ihmal ettikleri görülmektedir.

İstismar ve ihmal edilen çocukların anne-babalarının kendilerine güvenleri düşüktür. Bu anne-babalar kendilerini değersiz ve sevilmeyen kişiler olarak görürler. Çocuk sahibi olmalarının sebebi kendilerini sevecek bir kişinin olması isteği olabilmektedir. Çocuk, anne-babanın bu beklentilerine cevap vermediği zaman anne-babalar hayal kırıklığına uğrarlar. Bunun sonucunda da çocuklarını ihmal ve istismar etmeleri mümkün olabilir. Anne-babanın geçmişlerinde yaşadıkları ihmal ve istismar deneyiminin olması da çocuğun istismar ve ihmaliinde rol oynayabilir. Ailenin içinde bulunduğu stresli yaşam koşulları da çocuğun istismar ve ihmaliine yol açan etmenler arasında yer alabilmektedir. Aile içindeki geçimsizlik, ayrılık, ölüm, hastalık, işsizlik ve maddi sıkıntılar gibi stresli yaşamlar anne-babaların çocuklarına kötü davranmalarına yol açabilmektedir.

İSTİSMAR

Aktif bir olgu olarak nitelendirilen istismar ise anne, baba ya da bakıcının çocuğa zarar vermesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Çocuk istismarı istem dahilinde fiziksel zarar verme, çocuğun kötü beslenmesine yol açma, cinsel istismar, çıkar için kullanma, bundan da öte çocuğun normal fiziksel ve zihinsel gelişimini kısıtlayıcı her türlü faaliyette bulunmayı içermektedir.

ÇOCUK İSTİSMARI İLE İLGİLİ DOĞRU BİLİNE YANLIŞLAR

• YANLIŞLAR

- Çocuklar cinsel istismarı hayal güçlerinin genişliği nedeniyle uydururlar.
- Yaşanmış bir iki olay önemli değildir.
- Çocuklar olan biteni çabuk unuturlar.
- Olayı provoke eden çocuklar, Şirin ve cazip kız çocuklar, Evden kaçan çocuklar, İhmal edilmiş çocuklar potansiyel kurbanlardır:
- İstismarcılar genellikle yaşlı ve yabancı erkeklerle sokaktaki serserilerdir.
- Parklar, genel tuvaletler, ıssız sokaklar, karanlık yerler, boş inşaat sahaları tehlikeli bölgelerdir.
- Çocuklar kötü görünümlü, yabancı kişilerden uzak durmalı çünkü onlar istismarcı kişilerdir.
- Cinsel istismar vakaları her yerde yaşanmaz, bazı kültürlerde, ülkelerde yaşanır.
- Çocuk; yaşadıklarını, cinsel istismarı bile, yakın zamanda ya da büyüyünce unuttur. Fazla kurcalanmamalı.

• DOĞRULAR

- Çocuklar bu konuda genellikle yalan söylemezler. İlk kural çocuğa inanmak olmalıdır.
- Bir kez olan ya da tekrarlayan cinsel istismar çocuğun ruhsal ve fiziksel sağlığı açısından ciddi derecede zarar vericidir.
- Kurbanlar her sosyoekonomik ve her sosyokültürel gruptan gelen kız ve erkek çocuklar olabilir.
- Olguların %80-95'inde fail 20-40 yaşları arasındaki, kurban tarafından tanınan evli ve çocuklu erkeklerdir.
- Olayın olduğu yer genellikle ev, okul, ev ile okul arasındaki yol gibi çocuğun içinde bulunduğu yakın çevresidir.
- Cinsel istismara her kültürde, her ülkede ve her sosyoekonomik grupta rastlanmaktadır.
- Kız çocuklarda ensest, erkek çocuklarda ise pedofil diğer istismar türlerinden daha sık rastlanmaktadır.
- Çocuklar cinsel İstismarı asla unutmazlar. "Hayattaki en kötü şey hafızayı değiştirememenizdir." sözleri, çocukluğunda cinsel istismara uğramış bir yetişkine aittir.

ÇOCUKLARIN GÜVENLİKLERİNİN SAĞLANMASI KONUSUNDA ÖNERİLER

- Bizler çocuklarımıza;
- İyi dokunma ile kötü dokunmayı ayırt etmeyi
- İstemediği bir durumda "HAYIR" diyebilmeyi
- Kişisel alanlarını bilmeyi ve korumayı
- Kendilerinin suçlu olmadığını
- Sorunlarla baş edebilmeyi
- Haklarını bilip savunabilmeyi
- Kendini ifade etmeyi
- Kendine ilişkin olumlu ve güçlü yanlarını fark etmeyi
- Kendini güvende hissetmediğinde yardım alması gerektiğini öğretmeliyiz

ÇOCUK İSTİSMARINDAN / İHMALİNDEN KUŞKULANIYOR YA DA BUNU BİLİYORSANIZ NELER YAPABİLİRSİNİZ?

- Bir çocuğun istismara maruz kaldığına tanık olmuş veya bunu duymuşsanız ya da mesleğiniz (Doktor, sosyal hizmet uzmanı, rehber öğretmen, öğretmen, aile hekimi, psikolog, okul müdürü vb) nedeniyle size başvurulmuşsa, öncelikle bunu kesinlikle ciddiye almalısınız! İstismarın durdurulması ve çocuğun korunması, yasal bir zorunluluktur.
- 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na göre bildirim yükümlülüğü olan meslek elemanları (öğretmen, doktor, hemşire, sosyal hizmet uzmanı, polis vb.) dışında da her birey çocuk istismar şüphesini bildirebilir, bildirmelidir. Bildirim bir suçlama değildir; düşüncenin dile getirilmesi ve çocuğun durumunun soruşturulup değerlendirilmesi için yapılmış bir taleptir.
- Kimliğinizi açıklamayı istemeyebilirsiniz, fakat kimliğinizi açıklamanız ihbarınızın daha güvenilir ve daha yararlı olmasını sağlayabilir.
- Çocuğun ihmal edildiğini ancak istismar edilmediğini ve ailesinin/bakım verenlerin; ekonomik/sosyal yetersizlikler nedeniyle çocuğa yeterli bakım sağlayamadıklarını gözlemliyor olabilirsiniz. Bu durumda da aileye destek alabileceği kurumların bilgisini verebilirsiniz. Ancak ailenin ihmal davranışları devam edebileceği için "başvuru merkezleri" ne bildirebilirsiniz. Böylece yetkililerin sosyal inceleme yapması ve çocukla ilgili inceleme başlatmasını sağlamış olursunuz.
- Çocuk Şube Müdürlüğü'nde çocuğun ifadesinin kamera eşliğinde ve pedagog/psikolog ve avukat eşliğinde alınması CMK 236. maddede yer almaktadır. Bu konuda çocukla birlikte giden kişinin ısrarcı olması, yasaları hatırlatması gerekebilir. Kamera yok ise en yakın kamerası olan çocuk şube müdürlüğüne gönderilmesi veya savcılıktan Çocuk İzleme Merkezi'nde (ÇİM) çocuğun ifadesinin alınmasını istemek gerekmektedir. Bu yöntem çocuğun sadece bir kez ifadesinin alınmasını, defalarca ifade vererek tekrar travma yaşamamasının önüne geçmek için çok önemlidir.
- CMK 236. Maddesi'nin 2.ve 3. Bentleri 'ne göre:
- (2) İşlenen suçun etkisiyle psikolojisi bozulmuş çocuk veya mağdur, bu suça ilişkin soruşturma veya kovuşturmada tanık olarak bir defa dinlenebilir. Maddî gerçeğin ortaya çıkarılması açısından zorunluluk arz eden haller saklıdır.
- (3) Mağdur çocukların veya işlenen suçun etkisiyle psikolojisi bozulmuş olan diğer mağdurun tanık olarak dinlenmesi sırasında psikoloji, psikiyatri, tıp veya eğitim alanında uzman bir kişi bulundurulur. Bunlar hakkında bilirkişilere ilişkin hükümler uygulanır.